

Press och information

Europeiska unionens domstol
PRESSMEDDELANDE nr 14/22
Luxemburg, den 25 januari 2022

Dom i mål C-181/20
VYSOČINA WIND

Domstolen ogiltigförklarar delvis direktiv 2012/19 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning, i den del producenterna av solcellspaneler enligt detta direktiv är skyldiga att finansiera kostnaderna för att hantera avfall från dessa paneler även om de har släppts ut på marknaden innan direktivet trädde i kraft

Direktivet utgör dessutom hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken användarna av solcellspaneler som släppts ut på marknaden efter direktivets ikraftträdande ska finansiera dessa kostnader

Vysočina Wind är ett tjeckiskt bolag som driver en solenergianläggning utrustad med solcellspaneler som släppts ut på marknaden efter den 13 augusti 2005.

Till följd av den skyldighet som föreskrivs i den tjeckiska lagen nr 185/2001 om avfall (nedan kallad avfallslagen)¹ medverkade bolaget till finansieringen av kostnaderna för att hantera avfall från solcellspanelerna och betalade i detta avseende avgifter under åren 2015 och 2016.

Eftersom Vysočina Wind emellertid ansåg att denna skyldighet var en direkt följd av ett felaktigt införlivande av direktiv 2012/19 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE)² och att betalningen av dessa avgifter utgjorde en skada, väckte bolaget skadeståndstalan vid tjeckisk domstol mot Republiken Tjeckien. Vysočina Wind anförde att den bestämmelse i avfallslagen som föreskriver avgiftsskyldighet för användare av solcellspaneler strider mot artikel 13.1 i direktiv 2012/19, enligt vilken det åligger producenterna av elektrisk och elektronisk utrustning, och inte deras användare, att finansiera kostnaderna för att hantera avfall från solcellspaneler som släppts ut på marknaden efter den 13 augusti 2005.

Vysočina Winds skadeståndstalan bifölls, såväl i första som i andra instans, varför Republiken Tjeckien överklagade till Nejvyšší soud (Högsta domstolen, Tjeckien).

Efter att denna sistnämnda domstol har ingett en begäran om förhandsavgörande, uttalar sig EU-domstolen (stora avdelningen) dels om tolkningen och giltigheten av artikel 13.1 i direktiv 2012/19, dels om villkoren för att en medlemsstat ska ådra sig skadeståndsansvar för åsidosättande av unionsrätten i samband med införlivandet av ett direktiv.

Domstolens bedömning

Genom en bokstavstolkning av direktiv 2012/19 bekräftar domstolen för det första att **solcellspaneler utgör elektrisk och elektronisk utrustning** i den mening som avses i direktivet, vilket enligt artikel 13.1 i samma direktiv innebär att kostnaderna för att hantera avfall från dessa paneler som släppts ut på marknaden från och med den 13 augusti 2012, det vill säga dagen för direktivets ikraftträdande, ska bäras av producenterna av nämnda solcellspaneler och inte, såsom föreskrivs i den tjeckiska lagstiftningen, av användarna av desamma.

¹ Artikel 37p i zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů (lag nr 185/2001 om avfall och om ändring av vissa andra lagar).

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE) (EUT L 197, 2012, s. 38).

För det andra prövar domstolen giltigheten av artikel 13.1 i direktiv 2012/19, i den mån denna bestämmelse är tillämplig på solcellspaneler som släppts ut på marknaden efter den 13 augusti 2005, det vill säga innan direktivet trädde i kraft.

Domstolen erinrar inledningsvis om att samtidigt som rättssäkerhetsprincipen utgör hinder mot att en ny rättsregel tillämpas på en situation som etablerats innan rättsregeln trätt i kraft, följer det av samma rättspraxis att en ny rättsregel ska tillämpas omedelbart på framtida verkningar av en situation som har uppkommit under en äldre bestämmelses giltighetstid, liksom på nya situationer.

Mot denna bakgrund prövar domstolen huruvida tillämpningen av den rättsregel som anges i artikel 13.1 i direktiv 2012/19, enligt vilken producenterna, och inte användarna, är skyldiga att säkerställa finansieringen av kostnaderna för att hantera avfall från solcellspaneler som släppts ut på marknaden efter den 13 augusti 2005, när dessa paneler har blivit eller kommer att bli avfall från och med den tidpunkt då direktivet träder i kraft, negativt kan påverka en situation som fastställts innan direktivet trädde i kraft eller om denna tillämpning tvärtom omfattar framtida verkningar av en situation som uppkommit innan direktivet trädde i kraft.

Enligt den unionslagstiftning som förelåg innan direktiv 2012/19 antogs kunde medlemsstaterna emellertid välja att låta kostnaderna för att hantera avfall från solcellspaneler bäras antingen av den nuvarande eller tidigare innehavaren av avfallet eller av producenten eller distributören av solcellspanelerna. **Direktiv 2012/19 påverkade således situationer som hade fastställts före dess ikraftträdande** i de medlemsstater som hade valt att ålägga användarna av solcellspanelerna, och inte producenterna av dessa, skyldigheten att finansiera dessa kostnader, vilket var fallet i Republiken Tjeckien.

Domstolen preciserar att en ny rättsregel som är tillämplig på situationer som fastställts tidigare inte kan anses vara förenlig med principen om att rättsakter inte får ha retroaktiv verkan, eftersom den i efterhand och på ett oförutsägbart sätt ändrar fördelningen av kostnader vars uppkomst inte längre kan undvikas. I förevarande fall **kunde producenterna vid utformningen av solcellspanelerna inte förutse att de senare skulle bli skyldiga att finansiera kostnaderna för att hantera avfall från dessa paneler.**

Domstolen konstaterar härvid att **artikel 13.1 i direktiv 2012/19 är ogiltig i den mån producenterna åläggs att finansiera kostnaderna för att hantera avfall från solcellspaneler som släppts ut på marknaden mellan den 13 augusti 2005 och den 13 augusti 2012.**

För det tredje bedömer domstolen att införandet i avfallslagen, över en månad före antagandet av direktiv 2012/19, av en bestämmelse enligt vilken användarna av solcellspaneler ålades att finansiera kostnaderna för hanteringen av avfall från sådana solcellspaneler som släppts ut på marknaden senast den 1 januari 2013, inte i sig kan anses innebära att Republiken Tjeckien har gjort sig skyldig till en överträdelse av unionsrätten, eftersom det resultat som föreskrivs i direktivet inte kan anses äventyras allvarligt innan detta direktiv blir en del av unionens rättsordning.

PÅPEKAND: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127